

VERBORGEN SCHAT

Herbestemming van een werelderfgoed monument

Fort bij Hoofddorp werd gebouwd in 1904 en is opgenomen op de provinciale monumentenlijst van Noord-Holland. Het staat – als onderdeel van de Stelling van Amsterdam – sinds 1996 op de Lijst van Werelderfgoed. Niet alleen als bestanddeel van de Stelling, maar ook in vergelijking met andere forten uit de lijn, is het fort in Hoofddorp uitzonderlijk: het terrein waarop het fort gebouwd moest worden was relatief klein, waardoor men genoodzaakt was het gebouw met twee verdiepingen te ontwerpen. De caponnière, de gietijzeren observatiekoepel aan de gracht, is uniek binnen de Stelling van Amsterdam.

Een lange adem was er nodig voor de realisatie van dit renovatieproject: initiatiefnemers Femme Hammer en Serge Schoemaker ontwikkelden de eerste ideeën voor de herbestemming van het eiland reeds in 2010. Ze wisten de juiste deuren te openen bij de Provincie Noord-Holland en Gemeente Haarlemmermeer en hebben zich afgelopen jaren onophoudelijk ingezet voor de openstelling van dit werelderfgoed monument. Samen met voormalig projectontwikkelaar Jaap Breunnesse vormen zij nu Stichting Fort van Hoofddorp.

Architect Serge Schoemaker tekende voor het ontwerp en zorgde voor een integrale aanpak van zowel gebouw als landschap. Deze totaalvisie viel goed bij provincie en gemeente, middels een subsidiering van de renovatiewerkzaamheden droegen zij beide financieel bij aan het project.

het voorplein omhoog loopt naar het hogere gelegen 'terreplein', zal een serie landschapsoBJECTEN worden gerealiseerd: een nieuwe brug, informatieborden, zitplekken. Er is bij de vormgeving van zowel het nieuwe interieur als exterieur, door Schoemaker bewust gekozen voor een contrast tussen de nieuwe toevoegingen en originele details, zodat de historische situatie ook in de toekomst als zodanig herkenbaar blijft. Bij de werkzaamheden zijn ook de voormalige, vrijstaande 'hefschietkoepelgebouwen' ontgraven en weer toegankelijk gemaakt. Samen met de ondergrondse poternegangen en de indrukwekkende, massieve keelkazemat, maken deze ruimtes dit fort tot een unieke, karaktervolle plek: een tot dusver 'verborgen schat'. Het unieke forteiland, midden in de Haarlemmermeer, kan vanaf het aankomende voorjaar ontdekt worden.

De initiatiefnemers zien veel mogelijkheden voor exploitatie: horeca, zakelijke events, feestjes, culturele activiteiten. Dit alles kan plaatsvinden op een plek waar bezoekers zich in een andere wereld wanen, zogauw ze de toegangsbrug van het eiland over zijn. De inspirerende coulissen hebben daarnaast ook nog een educatief karakter: de plek biedt een schat aan informatie over de Stelling van Amsterdam. Zo kan een diner of lunch in het restaurant gecombineerd worden met een leerzame stroomtocht over het eiland.

Stichting Fort van Hoofddorp
www.fortvanhoofddorp.nl

Serge Schoemaker Architects
www.sergeschoemaker.com

Daarnaast maakt de stichting gebruik van een lening bij het Restauratiefonds en eigen fondsenwerving. De bouwvergunning kwam los na een meerjarig vergunningstraject. Momenteel voert Stichting Fort van Hoofddorp directie over de bouwwerkzaamheden.

Het tweelaagse fortgebouw is in de afgelopen maanden volledig gestript en gereinigd. Historische details zijn hierbij behouden en waar mogelijk gerestaureerd. Ook de vlermuizen hebben als bewoners van het eiland hun verblijfruimte kunnen behouden. Om het karakter van het authentieke fort zoveel mogelijk te respecteren, zijn de gebouwinstallaties weggewerkt in het grondpakket op het fort en is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van het originele, ingestorte leidingwerk. Ten behoeve van de klimaatbeheersing is het volledige gebouw voorzien van vloerverwarming.

Nu de gerestaureerde deuren, ramen en luiken zijn teruggehangen lijkt het einde van de renovatie in zicht te komen. In de komende maanden wordt het buitenterrein nog aangepakt. Langs het aangelegde 'fortpad', dat vanaf

De bestuursleden van de Stichting Fort van Hoofddorp, alsmede wethouder Marja Ruigrok. vlnr: Femme Hammdr, Jaap Breunnesse, Marja Ruigrok en Serge Schoemaker.

De bouwwerkzaamheden op het forteiland in Hoofddorp zijn sinds vorig jaar november in volle gang. In opdracht van Stichting Fort van Hoofddorp wordt het eiland momenteel getransformeerd tot een openbaar park, inclusief horecagelegenheid, wilde tuin en openluchttheater. Het brutalistische fortgebouw is zienderogen opgeknapt afgelopen maanden. Het gebouw is door de stichting verduurzaamd en toekomstbestendig gemaakt. Begin 2020 moet Hoofddorp's nieuwe ontmoetingsplek gereed zijn.